

Ain Kallis

klimatoloog

Kliima on seaduslikult tuksi keeratud!

Üleeile sain jõulukaardi Hillar Palametsalt. See algas väljalõikega Ahto Lobjakase artiklist (PM 28.11.08): «Igas ühiskonnas on hetki, mil seadustiku teatud osad või tõlgendused osutuvad moraalselt lootusetult vananenuks (Suurbritannias näiteks tuli ühel hetkel loobuda ilmaennustajate kui nõidade põletamisest).»

Sellele oli lisatud kommentaar: «Ja sellest ajast peale on neil ka ilm toalselt tuksis. Enne ikka mõtle, siis muuda seadust.»

Seega lisandus veel üks kaalukas argument kliima soojenemise võimaliku inimtekkelise põhjuse kohta.

Sellega seoses meenub üks 2005. aasta nn vesise pühapäevaga seonduv lugu. Lugeja Viktor Siilats kurtis lehes, et tema rannaäärne maja Pärnus sai jaanuariuputuses kannatada. Kommentaar kõlas: «Inglismaal kehtib siiamaani vale ilmaennustuse eest surmanuhtlus, seetõttu on Inglise ennustajad alati väga täpsed.» (PM 15.01.05)

Kui tsiteerisin seda väidet Exeteris briti sünoptikuile, tekitas see neis väga rõõmsat elevust – tuletati kohe meelde ootamatult saabunud 1987. aasta suur tormi ja sellega kaasnenud kriitikat. Üks mees püüdis, muide, leida ka aega, mil too seadus igasuguste ennustajate põletamisest muudeti, kuid ei leidnud («millalgi mitte väga ammu!»).

Mis tuleb?

Hiljutise ilusa lumesaju tõi meie «idaosariikidesse» tsüklon nimega Rosel, pikka päikesepaistet aga Venemaa kohal laiutanud kõrgrõhkkond Paolini. Muide, too Paolini ei ole mitte sugugi tavaline mehenimi: tema taga on Saksamaa kuulsaim täkk, hipodroomil, muidugi.

Jõulude ajaks paistab, et saabub veidi kauaoodatud lund ka Lääne-Eestisse. Vahepeal ähvardab küll tuulisemat ilma maale tuua tsüklon Zimone. Üks viimaseid naisenimega möllajaid sel aastal – uuest aastast kannavad madalrõhkkonnad Euroopas sakslaste kombe kohaselt meeste nimesid.

Mis oli?

- Läänud nädal oli Eestis nagu viimasel ajal ikka – lääne pool hilisülgise, idas varatalvine. Seal, kus maapinnal valitsesid veel miinusraadid ja kõrgemal, pilvedes aga soojapügalad, oli ilm eriti vastik – tattlibe, nagu kirus teeolusid üks bussijuht.
- Hullem oli olukord USAs, kus mitmes osariigis möllasid talvetormid. Kirdes jäi nädal enne jõule küünlavalgele miljon elanikku, hädas olid ka Chicago kandi inimesed, kus sadas maha paarkümmend sentimeetrit lund.
- Septembrist alates kallab Colombias tugevat vihma, mudavooludes on hukkunud 60 inimest, kannatanuid on juba miljoni ümber.
- «Vene talv» tabas Itaalia ja Hispaania põhjapoolseid maakohti. Paks lumi takistas liiklemist, paljud koolid olid suletud.